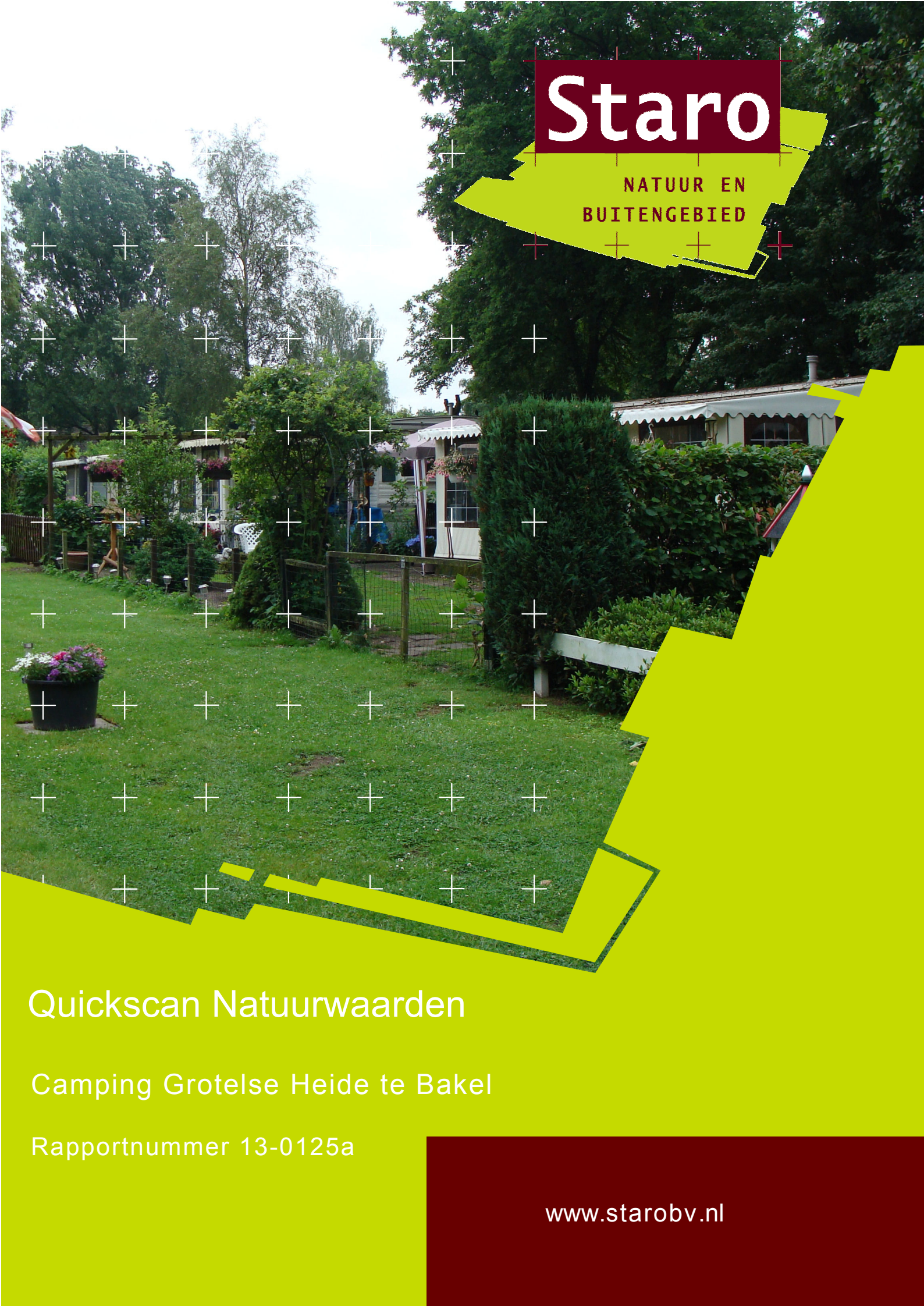

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan Natuurwaarden

Camping Grotelse Heide te Bakel

Rapportnummer 13-0125a

www.starobv.nl

Quickscan Natuurwaarden

Camping Grotelse Heide te Bakel

juni 2013

Rapportnummer: 13-0125a

In opdracht van: VOF Freriks-Meeuws
Grotel 5-7 Bakel

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Zorgplicht	1
1.4	Leeswijzer	1
2	Plangebied	3
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	3
2.2	Voorgenomen plannen	6
3	Methode	7
4	Natuurwaarden	8
4.1	Beschermde gebieden	8
4.2	Beschermde soorten	9
4.2.1	Flora	9
4.2.2	Vlinders en libellen	9
4.2.3	Mieren en kevers	10
4.2.4	Vissen	10
4.2.5	Reptielen en amfibieën	10
4.2.6	Vogels	11
4.2.7	Zoogdieren	12
5	Conclusies	15
	Geraadpleegde bronnen	17
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het kader van een kwaliteitsslag op camping Grotelse Heide dient het bestemmingsplan te worden herzien. In verband met het wijzigen van het bestemmingsplan dient onderzocht te worden welke natuurwaarden actueel op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze de voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten in het plangebied die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke eventuele maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden, om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht (ex. artikel 2) opgenomen: “een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

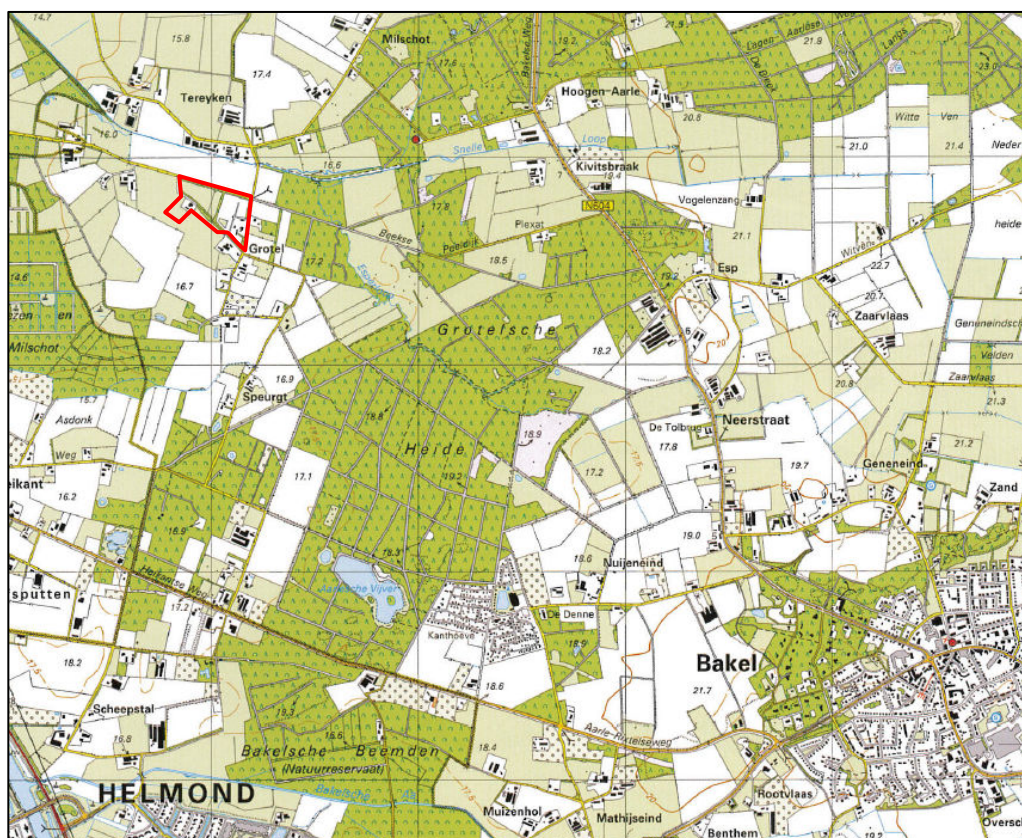
Het plangebied betreft Camping Grotelse Heide en het perceel met een voormalige boerderij aan Grotel 7 te Bakel, gemeente Gemert-Bakel.

In de huidige situatie bestaat het westelijke gedeelte van de camping uit kort gemaaid gazon dat als parkeerplaats, voetbalveld en twee tentenvelden in gebruik is. Hier omheen ligt een gebied met hogere grassen en ruigtekruiden. Een deel van het terrein is ingericht als wei, hier staan pony's en ezels. In de uiterste westelijke hoek van een terrein is een composthoop aanwezig die begroeid is met voornamelijk grote brandnetel en andere planten van een voedselrijke bodem. Het oostelijke deel van de camping is ingericht als chaletpark met voornamelijk stacaravans. In dit gedeelte zijn het sanitair, de receptie, de speeltuin, een kinderboerderij en het zwembad.

Rondom de laantjes met caravans en chalets staan grote bomen, waaronder populier, berk, esdoorn en eik.

Het plangebied Grotel 5 bestaat uit een voormalig agrarisch bedrijf met een woonhuis, stallen en een schuur. Rondom de bebouwing is een verruigde tuin aanwezig. In het zuidwesten van dit perceel ligt een verruigd weiland.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Figuur 2 geeft de begrenzing van de locatie weer. Op pagina's 4 en 5 een foto impressie van het gebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode lijn)

Figuur 2. Begrenzing plangebied (rode lijn) (bron: BingMaps)

Foto 1. Westelijk deel; grasland en composthoop

Foto 2. Westelijk deel; grasland, tentenveld

Foto 3. Oostelijk deel; chalets

Foto 4. Chalets en gazon

Foto 5. Speeltuin

Foto 6. Oostelijke hoek; gazon en zwembad

Foto 6. Tentenveld

Foto 7. Kinderboerderij

Foto 8. Grotel 5

Foto 9. Grotel 5

Foto 10. Grotel 5; schuur

Foto 11. Grotel 5; schuur en weiland

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen betreffen een kwaliteitsslag op de camping. Binnen het bestemmingsplan is reeds ruimte voor 165 stacaravans/chalets op het oostelijk deel van het terrein. Het bestemmingsplan wordt herzien om op het gehele terrein 165 hoogwaardige chalets te kunnen plaatsen. Hiervoor wordt de bebouwing op locatie Grotel 7 verbouwd en/of gesloopt. Op deze locatie komt de centrale voorziening voor het nieuwe recreatieterrein (receptie, horeca, zwembad).

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van hollen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 21 juni 2013 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: droog, bewolkt, matige wind en circa 18 C°.

4 Natuurwaarden

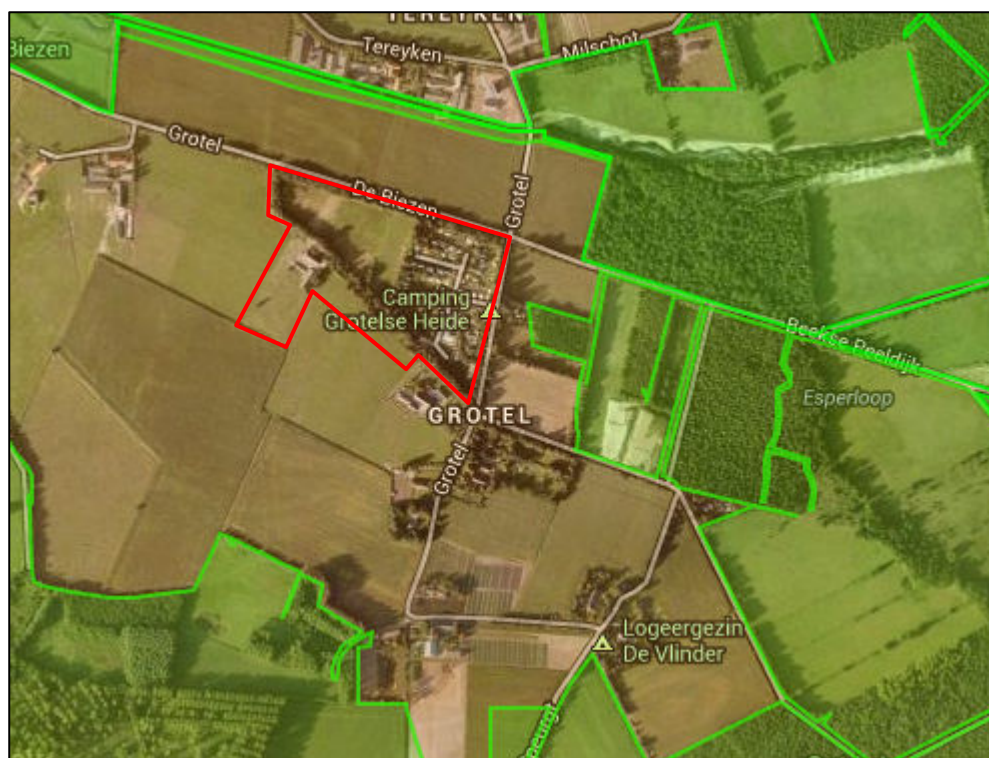
4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat op ongeveer tien kilometer ten oosten van het plangebied het Natura 2000-gebied Deurnsche peel en Mariapeel ligt. Op ongeveer elf kilometer ten zuiden ligt het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Noord-Brabant maakt het plangebied geen deel uit van de EHS (figuur 3). Het dichtstbijzijnde gebied dat behoort tot de EHS ligt aan de overzijde van de weg Grotel.

Figuur 3. Plangebied (rode lijn) ten opzichte van de EHS (groen)

Effectbeoordeling

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op tien en elf kilometer afstand van de planlocatie. De voorgenomen plannen zullen gezien de grote afstand tot de Natura 2000-gebieden geen effect hebben hierop.

Gezien het kleinschalige karakter van de plannen en de ligging buiten de EHS zullen geen effecten optreden op de EHS.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op de Natura 2000-gebieden Deurnsche peel en Mariapeel en Strabrechtse Heide & Beuven. Tevens zullen de plannen geen effect hebben op de EHS.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat uit kort gemaaid grasland en weiland, verharding, ruigte, composthoop, siertuinen, bosschages met grote bomen. De plantensoorten die hier voorkomen zijn algemene soorten van voedselrijke bodem. Mogelijk komt in de bosschages onder de bomen brede wespenorchis (FFtabel 1) voor. In het plangebied worden geen andere beschermde plantensoorten verwacht. Als gevolg van het huidige gebruik is het redelijkerwijs uit te sluiten dat er strikt beschermde soorten voorkomen in het plangebied.

Effectbeoordeling

Het verwijderen van de bosschages in het plangebied heeft mogelijk verlies van groeiplaatsen van brede wespenorchis tot gevolg.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is daarom niet noodzakelijk te mitigeren voor de plantensoorten van FFtabel 1.

Conclusie

Er komen geen strikt beschermde plantensoorten voor in het plangebied. Mogelijk komt wel brede wespenorchis (FFtabel 1) voor. Voor soorten van FFtabel 1 geldt een vrijstelling.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas De dagvlinders van Nederland (Bos et al. 2006) en de website van De Vlinderstichting blijkt dat het heideblauwtje (FFtabel 3) in de buurt van het plangebied voorkomt. Deze beschermde dagvlinder komt voor op specifieke waardplanten, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Beschermde dagvlinders worden daarom niet verwacht in het plangebied. Het is wel mogelijk dat andere algemeen voorkomende vlindersoorten gebruikmaken van het plangebied.

Uit de atlas De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002) en de website libellenet.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde libelsoorten voorkomen. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Hierdoor vinden libellen geen voortplantingshabitat in het plangebied. Er kunnen libellen in het

plangebied foerageren. Het plangebied is hiervoor echter geen essentieel gebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het plangebied.

4.2.3 *Mieren en kevers*

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. In het plangebied zijn deze wateren niet aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan worden uitgesloten.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

4.2.4 *Vissen*

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Hierdoor kunnen geen vissen voorkomen in het plangebied. Er is daarom niet nader onderzocht of beschermde vissen voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Conclusie

Er komen geen vissen voor in het plangebied.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van RAVON blijkt dat in het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voor kunnen komen: Alpenwatersalamander (FFtabel 2), vinpootsalamander (FFtabel 3), kleine watersalamander (FFtabel 1), gewone pad (FFtabel 1), heikikker (FFtabel 3), bruine kikker (FFtabel 1), poelkikker (FFtabel 3) en bastaardkikker (FFtabel 1).

Volgens de gegevens van RAVON kan de reptielsoort levendbarende hagedis (FFtabel 2) in het plangebied voorkomen.

Levendbarende hagedis komt voor in het aangrenzende bosgebied en hoogstwaarschijnlijk ook in het plangebied. De bosschages zijn geschikte winterverblijfplaatsen en de ruigere graslandjes kunnen als foerageergebied dienen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Uit het veldbezoek is gebleken dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde amfibieën uit FFtabel 3. Algemeen voorkomende soorten

amfibieën van FFtabel 1 kunnen in het grasland en de bosschages land- en winterhabitat vinden. Door het ontbreken van oppervlaktewater is er geen voortplantingsbiotoop voor amfibieën aanwezig.

Effectbeoordeling

Indien grasland verdwijnt heeft dat verlies van landhabitat tot gevolg van beschermde amfibieën van FFtabel 1. Verwijderen van bosschages heeft verlies van winterbiotoop van beschermde amfibieën van FFtabel 1 tot gevolg. Het verwijderen van (delen van) bosschages heeft tevens een negatief effect op in het plangebied voorkomende levendbarende hagedis. Aangezien voldoende geschikte alternatieven aanwezig zijn in de omgeving van het plangebied, zal het verwijderen van ruiger grasland geen negatief effect hebben op levendbarende hagedis.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is daarom niet noodzakelijk te mitigeren voor de amfibiesoorten van FFtabel 1.

In verband met het voorkomen van levensbarende hagedis in de omgeving van het plangebied dient, indien (delen van) bosschages worden verwijderd, gewerkt te worden volgens een ecologisch werkprotocol dat is opgesteld volgens de gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector. Tijdens de werkzaamheden dient aantoonbaar volgens deze gedragscode te worden gewerkt.

Conclusie

Mogelijk gebruiken algemeen voorkomende soorten amfibieën van FFtabel 1 het plangebied als land- en winterhabitat. De plannen kunnen gevolgen hebben voor deze soorten. Het is niet noodzakelijk om te mitigeren of compenseren voor soorten van FFtabel 1.

In verband met het voorkomen van levendbarende hagedis dient aantoonbaar te worden gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol dat is opgesteld volgens de gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen, waaronder koolmees, merel, winterkoning, ekster, witte kwikstaart en houtduif. Tevens is een plukplaats van sperwer aangetroffen op het tentenveld. Er zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen, maar deze kunnen door de dichte boomkronen gemist zijn.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied en broedlocatie voor struweelvogels en cultuurvolgende vogels. Het weiland wordt waarschijnlijk beperkt gebruikt als foerageergebied door de algemene vogelsoorten die zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Effectbeoordeling

Er zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten aangetroffen, maar deze kunnen door de dichte boomkronen gemist zijn. Indien bomen gekapt gaan worden dient vooraf een onderzoek plaats te vinden naar horsten om de effecten van de kap op jaarrond beschermde vogels te kunnen bepalen.

Mitigerende maatregelen

Voor de niet jaarrond beschermde vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, versturende werkzaamheden, zoals het bouwrijp maken en het verwijderen van bomen en bosschages, niet kunnen plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied en broedlocatie voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Indien bomen gekapt gaan worden dient vooraf een onderzoek plaats te vinden naar horsten om de effecten van de kap op jaarrond beschermde vogels te kunnen bepalen.

Voor de niet jaarrond beschermde vogels geldt dat door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren, negatieve effecten ten aanzien van vogels worden voorkomen.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, franjestaart, watervleermuis, Brandts vleermuis, baardvleermuis en gewone/grijze grootoorvleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied. Uit gegevens van Waarneming.nl blijkt dat in de boerderij Grotel 4 een kolonie grootoorvleermuizen woont.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de dikke bomen en de gebouwen binnen het plangebied kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De beplanting langs de grenzen van het plangebied fungeert mogelijk als vliegroute voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

In het plangebied zijn sporen gevonden van mol en zijn meerdere konijnen waargenomen (beide FFtabel 1). Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van grondgebonden zoogdiersoorten als egel, haas en diverse muizensoorten (alle FFtabel 1). Het is daarnaast mogelijk dat ree, vos, hermelijn en wezel het gebied benutten als onderdeel van hun foerageergebied (alle FFtabel 1).

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren (FFtabel 1) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. Indien bosschages of graslanden verdwijnen, verdwijnt leefgebied van deze soorten.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, vooral rond de bomen. De voorgenomen ontwikkeling heeft hierop geen negatief effect. In de directe omgeving van de locaties blijft voldoende geschikt foerageergebied bestaan.

In de bomen en gebouwen in het plangebied zijn mogelijk vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. Indien bomen gerooid gaan worden, is een nader onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk om te bepalen of vleermuizen aanwezig zijn en wat de effecten op vleermuizen zullen zijn. Bij de sloop van het gebouwen op het perceel Grotel 5 verdwijnen mogelijk vleermuisverblijfplaatsen. Nader vleermuisonderzoek is hier noodzakelijk indien de gebouwen zullen worden gesloopt.

De bomen langs de perceelgrens worden mogelijk door vleermuizen gebruikt als vliegroute. Indien kap van deze bomen aan de orde is, dient door middel van nader onderzoek vastgesteld te worden of deze daadwerkelijk als vliegroute gebruikt worden en wat de effecten hierop zijn.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is daarom niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect tot gevolg ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen.

Indien kap van de bomen in het plangebied of langs de perceelsgrens aan de orde is, dient nader onderzoek uit te wijzen of deze bomen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats en/of vliegroute en wat de effecten daarop zijn.

Voorafgaand aan de sloop van de bebouwing dient een vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd in de periode half mei t/m september. Op basis daarvan kunnen de effecten op vleermuizen en de mogelijke mitigerende maatregelen worden bepaald.

Conclusie

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Het is daarom niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen plannen zullen hierop geen effect hebben.

Indien kap van de bomen in het plangebied aan de orde is, dient nader onderzoek uit te wijzen of deze bomen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats en/of vliegroute en wat de effecten daarop zijn.

Voorafgaand aan de eventuele sloop van de bebouwing dient een vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd in de periode half mei t/m september. Op basis daarvan kunnen de effecten op vleermuizen en de mogelijke mitigerende maatregelen worden bepaald.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op tien en elf kilometer afstand van de planlocatie. De voorgenomen plannen zullen gezien de grote afstand tot de Natura 2000-gebieden geen effect hebben hierop.

Gezien het kleinschalige karakter van de plannen en de ligging buiten de EHS zullen geen effecten optreden op de EHS.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk worden het plangebied gebruikt door een plantensoort en verschillende grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen of te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Soorten van FFtabel 2/3

In het plangebied komt mogelijk levendbarende hagedis (FFtabel 2) voor. In verband met het voorkomen van levendbarende hagedis dient aantoonbaar te worden gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol dat is opgesteld volgens de gedragscode voor de bouw- en ontwikkelingssector.

De mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFtabel 3 en de Habitatrichtlijn en zijn strikt beschermd. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen plannen zullen hierop geen effect hebben.

Indien kap van de bomen in het plangebied aan de orde is, dient nader onderzoek uit te wijzen of deze bomen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats en/of vliegroute en wat de effecten daarop zijn.

Voorafgaand aan de eventuele sloop van de bebouwing dient een vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd in de periode half mei t/m september. Op basis daarvan kunnen de effecten op vleermuizen en de mogelijke mitigerende maatregelen worden bepaald.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageergebied en broedlocatie voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Indien bomen gekapt gaan worden dient vooraf een onderzoek plaats te vinden naar horsten om de effecten van de kap op jaar rond beschermde vogels te kunnen bepalen.

Voor de niet jaar rond beschermde vogels geldt dat door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren, negatieve effecten ten aanzien van vogels worden voorkomen.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Planten	FFtabel 1	Standplaats	Vernietiging	Vrijstelling	-
Amfibieën	FFtabel 1	Land- en winterhabitat	Vernietiging land- en winterhabitat	Vrijstelling	-
Reptielen	FFtabel 2	Winterhabitat	Vernietiging winterhabitat	Nee, werken volgens gedragscode	Nader te bepalen in ecologisch werkprotocol
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageergebied en broedlocatie	Verstoring nesten	Nee	Geen broedende vogels verstoren; werken buiten broedseizoen.
Vogels (jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageergebied en broedlocatie	Verstoring jaarrond beschermde nesten	Mogelijk	Nader onderzoek indien kappen bomen
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Vernietiging leefgebied	Vrijstelling	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Geen	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	vliegroue, verblijfplaats	Verstoring	Mogelijk	Nader onderzoek op locatie sloop bebouwing en indien bomen worden gekapt.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2010.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + www.brabant.nl
- + [Beschermd gebied: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx](http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx), geraadpleegd op 21 juni 2013
- + www.rijksoverheid.nl
- + www.ravon.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.telmee.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.eis-nederland.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet (bron: Rijksoverheid 2011)

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

In 2005 is met het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten het beschermingsregime versoepeld. Met deze aangepaste regelgeving is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in veel gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Door een wijziging in de wetgeving in 2009 is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (bijvoorbeeld vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid 2011)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid 2011)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.